

21. yüzyıl ütopyası olarak Liberalizm (İstanbul Direniyor)

Sosyalizm üzerine merak, sorgulama ve karalamalar devam ediyor. Özellikle meclis siyasetinin berbatlığının, kokuşmuşluğunun yarattığı kızgınlık, bu evrensel politik uygulamanın tanınması yolundaki girişimleri fazlasıyla arttırıyor.

Ancak karalamanın bile namusu varken, çok daha sinsi bir biçimde anti-sosyalizm söyleminde bulunan bir “yuvarcık” var. Kendilerine verdikleri isim çok önemli değil. Ancak ideolojik olarak anmak gerekirse, kendilerini klasik liberal (liberteryenizm, anarko-kapitalizm gibi alt kolları da dahil) olarak tanımlayan bu yuvarcığa **liberaller** diyebiliriz.

Günümüzde liberalizm, ütöpik burjuva düşüncesidir. Hayatın akışına aykırı görüşlerle, sömürü düzenini gizleyen ve çıkarını buna dayandıran **tabakalar** tarafından bugün savunulmaktadır.

Liberaller, sosyalizm üzerine düşmanlıklarını gizleme ihtiyacı duymuyorlar. Olgulara dayanmadan, en basitinden en karmaşığa demogojilerle ülkede sosyalizm adına ne varsa onu boğmak için tetikte beklemekteler.

SOSYALİZM VERİMLİ DEĞİLMİŞ!

Yıllar önce çöp kutusuna gönderilmiş düşüncelerini tekrar tekrar dile getirmekten bıkmayan bu yuvarcığın hala kılıç sallamaya çalıştıkları alan, tarihsel maddeciliğin de altyapısı olarak karşımıza çıkan iktisat alanı olmakta. Kendileri sık sık sosyalizmin iktisadi açıdan veriminin düşük olduğunu savunmakta ve çeşitli sosyalist deneyimler üzerinden bu söylem kanıtlanmaya çalışılmakta.

Tabii liberaller “verim” dediğinde “ucuz ve daha kaliteli ürün” üretimi kastediliyor. Ancak günümüz emperyalist sisteminin verim dediği, emegücünün karşılığının ödenmemesi ve buna bağlı olarak kârı en üst seviyeye çıkarmaktır. Başta ABD devleti ve Avrupa Birliği

olmak üzere, emperyalist sistemde gerek NATO gibi terör örgütleri eliyle, gerekirse Hitler gibi akıl hastaları el altından desteklenerek, kârın en üst seviyede tutulması adına her türlü saldırganlık ve kriz girişimi sağlanmaktadır. Yani kendi serbest piyasa ütopyalarındaki “ucuzluk ve daha kalitelilik”, bizzat tekelci ekipler tarafından istenmemektedir. Ancak kendilerinin gözüne nedense hep Venezuela, Küba, Kore gibi ülkelerdeki “verimsizlik(!)” çarpar.

Halbuki bu ülkelerin yaşadığı sorun, emperyalist bir çağda “sözde” tekelleri, kartelleri, tröstleri yasalarla kısıtlayanların iki yüzlü ekonomik uygulamalarıdır. Bu iki yüzlülük sebebiyle, liberallerin ağzına sakız olan “rekabeti” yapamaz sosyalist ülkeler. Böylece kendi pazarlarına kapanırlar, standart oluşturacak derecede üretmezler. Rekabeti kutsayan liberaller, rekabeti yasaklayan tekelci ülkeleri “hür dünya ülkeleri” olarak adlandırırılar. Halbuki eşitsiz gelişimi doğuran ve tekelci davranan bu ülkelerdir.

SOSYALİZM, İNSANI MAKİNE OLARAK GÖRÜYORMUŞ!

Sosyalizme yönelik bir başka eleştiri ise, 1984 kitabında uydurulan fikirlerden esinlenerek proletarya iktidarlarının insanlara makine gibi davrandığıdır. Halbuki böyle olmadığını anlamak için Karl Marks’ın mezarındaki yazıyı okumak yeterli: “insanım, insancıl olan hiçbir şey, bana yabancı kalamaz”. Başka bir yönden, proletarya sosyalizminin dünya görüşü olan diyalektik materyalizm, mekanik materyalizmin eleştirisidir. Yani insanı bir makine olarak tarif etmeye karşı bir eleştiridir. SSCB ve çeşitli sosyalizm deneyimlerinde, diyalektik materyalizm yerine hakim olan mekanik materyalist anlayış ise, maalesef yine burjuvanın pislği olarak bulaşmıştır bu ülkelerin önderliklerine.

Bu iftiralarına karşılık, kendileri işçilerin haklarına karşı saldırıda bulunurlar. Onlara göre kıdem tazminatları, işe iade sürecinde ödenen tazminatlar, ikramiyeler ve işsizlik fonları kaldırılmalıdır. Bunların tümünü, işverene ve dolayısıyla ödenmemiş emegücü birikimine engel olarak görürler. Devlet ile görüşüp, bunların kaldırılması için bir sürü toplantı yapar patronlar.

Liberaller bu tavırlarını özet olarak şu cümle ile savunur “kimin malını kime veriyorsun!” Asıl patronlar kim oluyor ki kimin emegücünü kimden alıyor? İşçinin emegücü olmasa patronlar var olmaz. İşletmeler patronsuz, “profesyonelsiz” ve bürokrasisiz yürüyebilir. Emperyalizmin yaşamak için bir gıdımcık geliştirdiği teknik şatlarda planlamanın otomatikleşmesi (yani bilgisayarlı hesaplamanın gelişimi) sonucunda zaten artık bu tip ekiplere ihtiyaç kalmamıştır.

Burada kendilerinin sık yaptığı bir tahrifi de düzeltmiş olalım. Kendileri, Marks’ın işçi ücretlerinin emeğin değerine göre belirlendiğini söylemektedir. Öncelikle bu görüş Marks’a ait değil, Adam Smith’e aittir. Serbest piyasa çağında yaşayan Marks, tekelci kapitalizme geçişte bu görüşün geçerli olamayacağına dair ipuçları sundu. Bugün ise işçi

ücretlerini belirleyen işverenin kârı en üst seviyede tutmasına göre, yani olabildiğince emekgücü karşılığı ödememesine göre belirlendiğini söyleyebiliyoruz. Patronların mevcut şartları bile zorlayarak, var olanın bile üstüne çıkma çabası, tekelci kapitalizmin özüdür.

SOSYALİZM DEMOKRATİK DEĞİLMİŞ!

Proletarya diktatörlüğünün en zengin demokrasiyi sunmasına rağmen, liberallerin dilinden düşmeyen bir başka safsata da budur. Şimdi basit bir soru soralım, meclise milletvekili seçiliyor bugün, seçimler yapılıyor. Onda bile milletvekili adayları, parti üyeleri tarafından seçilemiyor, merkez tarafından kararla atanıyor. Peki, ekonomik alanda yöneticilerimizi seçebiliyor muyuz? İş yerlerinde en baskıcı, en ayrımcı şekilde çalışma koşulu yaratan yöneticiler, eğer ki demokrasiden bahsediyorsak, neden işveren vekili oluyor da işçi vekili olamıyor?

Buna karşılık proletarya sosyalizminin en uygun biçimde işlediği yerlerde yöneticiler işçi vekili olarak görev yapıyor. Kararlar sonsuz görüş serbestliği, tek oy kuralı ile komite içine alınarak çözüme ulaşıyor. Hatta yönetici, işçiler tarafından görev süresi dolmadan geri çekilebiliyor.

Soruyoruz, iş yerlerinde demokrasisi olmayan bir düzende, mecliste demokrasi olabilir mi?

Liberallerimize göre “olur öyle şeyler”... Ancak emperyalistlerin çivisini sökecek bilinçte, istekte ve kararlılıkta olan tek ekip, proletarya sosyalistleridir.

MÜDAHALECİLİK MESELESİ

Liberallerin dilinden düşmeyen başka bir mesele ise müdahalecilik, yani devlet organizasyonunun yaratılan değeri toplamasıdır. Çeşit çeşit liberal görüşün bu konuda ayrıştığı noktalar var, biz direkt klasik liberalizmin hukuk ve askeri alan dışı devlet müdahaleye karşıtlığı üzerinden görüş belirteceğiz.

Bu görüşe göre, piyasa sistemi, bugün devletin yönettiği bazı hizmetleri daha ucuza verebilir hale gelebilir.

Öncelikle şunu cevaplamak gerekir, kimin devleti? Tabii ki Finans-Kapital devleti, pahalı devlet olma özelliğinden dolayı parababalarına fidelik haline gelmektedir. Liberallere göre, sosyalizmin insanların emekgücünün büyük kısmını nakdi olarak ödememesi, sosyalistlerin ücretsiz olarak tanımladığı hizmetleri aslında ücretsiz vermediğine işaret etmektedir. Sosyalist devlet yapısı, bu parayı ödemeyip, elde ettiği ile önemsenecek derecede az hizmet vermektedir.

Tabii ki liberallerin bu görüşü de doğru değildir. Öncelikle SSCB başta olmak üzere, çok sayıda sosyalist ülkede **ücretle ödenemeyecek kalitede** eğitim, sağlık, ulaşım ve barınma hizmeti verilmektedir. Bazı ülkelerin söz konusu ambargo şartlarından dolayı bunları sağlayamaması doğaldır. Bir sosyalist ülkenin kalitesini, yeterliliğini de bu ücretsiz verilen hizmetler belirlemektedir. Yani halk, kendi kendisini fonlamış olur. Araya bir patron aracılığı girmeden, bir başkasına artı değer sağlamak zorunda kalmadan, ücretlerinin büyük kısmı ile kendi ihtiyaçlarını **“ücret ödemedi”** fonlarlar. Liberalizm ise yüce para tanrısına ücretinden bir parça kâr ettirmeden bir çalışanın ihtiyaçlarını fonlamasına izin vermez, bunu müdahaleci bulur. İşte liberalizmin “verim” dediği budur.

Bir başka kavramı da bu noktada açmış olalım. Son yıllarda sürekli olarak “neo-liberalizm” kavramını duymaktayız. Tekelci devletlerin ellerindeki kurumları çeşitli tekelci şirketlere yok pahasına satmasından dolayı bir tür “liberallik” olarak ortaya konulan bu kavram, aslında olguyu tarif etmemektedir. Devlete egemen olan tekeller, tekellerini ayakta tutmak için zaten kendi egemenliklerindeki şirketleri satarak, halkın fonladığı şirketlerden kendilerine para aktarmaktadır. Yani tüm süreç, tekelleşmenin bir parçasıdır. Maalesef birikimli olduğunu söylenen ekonomistler dahi bu kavramı kullanmakta. Oysa ki liberalizm dediğimizde, 19. yüzyılda tekellilik öncesi düzen gelmelidir aklımıza. Bir ütopya haline gelen liberalizmin “yenisi” de gerçekleşemez durumdadır.

Sonuç olarak, liberalizm adı altında uygulanan tüm hareketler, aslında kötü bir emperyalizm karikatüründen başka bir şey olmayacaktır. 21. yüzyılda, tekelci şirketlerin egemenliğinde “hür dünya” aramak, hayalden başka bir şey değildir. Dolayısıyla adı liberal olan partilerin gerçekleştireceği uygulamalar, yapacağını söyledikleri her durum, halkı aldatmaktan öteye geçmeyecektir. Tıpkı Kanada’da olduğu gibi.

İstanbul Direniyor’dan Özgür